

Keuzedeel mbo

Ondersteuning bieden aan psychogeriatrische zorgvrager

Code

K1236

Ontwikkeld door: ROC Midden Nederland in samenwerking met SBB
Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Ondersteuning bieden aan psychogeriatrische zorgvrager

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Onderwijsinstellingen kunnen, onder specifieke voorwaarden, in de derde leerweg een certificaatgerichte opleiding aanbieden voor een keuzedeel dat na 1 augustus 2020 is vastgesteld. Zie vragen 7 en 17 van de veelgestelde vragen veranderaanpak (<https://kwalificatiestructuur-mijn.s-bb.nl/vragen/verander>).

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

Als gevolg van de ontwikkeling dat er steeds meer ouderen in Nederland zijn, hebben werkgevers in de zorg te maken met steeds meer zorgvragers met complexe psychogeriatrische ziektebeelden. Dit resulteert in een scholingsbehoefte op specifieke vaardigheden om met het functioneren en het gedrag van deze zorgvragers om te gaan en het hebben van basiskennis van psychogeriatrische problemen en ziektebeelden. Deze scholingsbehoefte wordt onderschreven door het programma 'Thuis in het verpleeghuis: waardigheid en trots op elke locatie' van het ministerie van VWS, waarin een van de doelstellingen is om te zorgen voor voldoende gemotiveerde en deskundige zorgverleners, die onder andere passende zorg kunnen bieden aan psychogeriatrische zorgvragers. Door het keuzedeel 'Ondersteuning bieden aan psychogeriatrische zorgvrager' in te zetten voor bijscholing van zorgmedewerkers op niveau 2 (Helpende zorg en welzijn) kan aan deze scholingsbehoefte worden voldaan.

Zelfstandige betekenis

Na het volgen van dit keuzedeel is de zorgmedewerker op niveau 2 (Helpende zorg en welzijn) beter toegerust om een bijdrage te leveren aan de complexe zorg die nodig is voor de doelgroep psychogeriatrische zorgvragers.

Doelgroep

Dit keuzedeel is bedoeld voor zorgmedewerkers op niveau 2 (Helpende zorg en welzijn)?

Ingangsdatum certificaat

01-08-2021

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

Met het keuzedeel doet de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis op van psychogeriatrische problemen en ziektebeelden. Zij verwerft specifieke vaardigheden om met het functioneren en het gedrag van de zorgvrager met een psychogeriatrische aandoening om te kunnen gaan. Het is een uitdaging om ondersteuning te bieden die de kwaliteit van leven en welzijn van de zorgvrager bevordert. Dit keuzedeel vergroot het gedragsrepertoire van de zorgverlener waardoor zij beter in staat is om te zorgen voor zorgvragers met psychogeriatrische aandoeningen. Zij versterkt hiermee haar positie op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel biedt de beginnend beroepsbeoefenaar verdieping bij het verlenen van passende zorg en ondersteuning aan zorgvragers met psychogeriatrische aandoeningen. De beginnend beroepsbeoefenaar doet kennis en ervaring op voor het kunnen omgaan met het (onbegrepen) gedrag van zorgvragers met psychogeriatrische aandoeningen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Biedt dagelijkse ondersteuning aan psychogeriatrische zorgvrager

Complexiteit

De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn niet gestandaardiseerd maar het gaat wel om het uitvoeren van eenvoudige verzorgende en ondersteunende handelingen, in lijn met de protocollen en voorschriften van de instelling/organisatie. Deze handelingen voert ze uit in tamelijk complexe zorgsituaties. De diversiteit van de werkzaamheden is groot, wat betekent dat zij veel schakelt tussen uiteenlopende werkzaamheden. De complexiteit van de werkzaamheden wordt verhoogd door de specifieke gezondheidssituatie van de zorgvrager. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over basiskennis en basisvaardigheden die nodig zijn voor de uitvoering van haar werkzaamheden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig binnen haar eigen takenpakket. Ze stemt haar werkzaamheden waar nodig af met de eindverantwoordelijke van de dienst. De leidinggevende is eindverantwoordelijk voor het werk van de beginnend beroepsbeoefenaar. De beginnend beroepsbeoefenaar observeert en signaleert veranderingen in het gedrag en welzijn van zorgvragers en weet wanneer andere deskundigheidsniveaus ingeschakeld moeten worden.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft basiskennis van de verschillende psychogeriatrische aandoeningen, zoals Alzheimer, Parkinson, Korsakov, Vasculaire dementie, delier, ziekte van Pick, Lewy Body dementie en Creutzfeldt-Jacob
  - heeft basiskennis van psychogeriatrische aandoeningen gecombineerd met somatische aandoeningen
  - heeft basiskennis van de gevolgen van psychogeriatrische aandoeningen voor het geestelijke en fysieke welbevinden en het gedrag van de zorgvrager
  - heeft basiskennis van begrippen als gerontologie, geriatrie, gerontopsychiatrie, psychogerontologie, psychogeriatric
  - heeft basiskennis van de werking van het geheugen en de relatie hiervan met psychogeriatric
  - heeft basiskennis van angsten, depressies en gedragsstoornissen die vooral bij ouderen voorkomen
  - heeft basiskennis van psychomotoriek en het belang van bewegen
  - heeft basiskennis van oorzaken, verklaringen en vormen van onbegrepen gedrag bij psychogeriatrische zorgvragers
  - heeft basiskennis van gevolgen van onbegrepen gedrag voor het functioneren van psychogeriatrische zorgvragers en de omgeving
  - heeft basiskennis van de verschillende (behoeften binnen) levensfasen en hoe deze bij psychogeriatrische zorgvragers naar voren kunnen komen
  - heeft basiskennis van de gevolgen van veel voorkomende medicatie voor gedrag en stemmingen
  - heeft basiskennis van eenvoudige testen en signaleringsmethodieken die gebruikt worden bij psychogeriatrische zorgvragers
  - heeft basiskennis van diverse benaderingswijzen zoals de ABCs-methode en belevingsgericht werken
  - heeft basiskennis van het rouwproces/verwerkingsstrategieën (ook in relatie tot mantelzorgers)
  - heeft basiskennis van culturele verschillen in de kijk op psychogeriatric en de invloed hiervan op het gedrag van mantelzorgers
  - heeft basiskennis van de impact van levensstijl, seksuele geaardheid, religieuze achtergrond en cultuur op het gedrag en de voorkeuren van de zorgvrager en mantelzorger
  - heeft basiskennis van zorgzwaartepakketten
-
- kan de kwaliteit van het leven van de psychogeriatrische zorgvrager centraal stellen
  - kan verschillende manieren van communiceren inzetten om te communiceren met psychogeriatrische zorgvragers
  - kan de Wet Zorg en Dwang toepassen bij zorgvrager met een psychogeriatrische aandoening
  - kan de mantelzorgers en familie adviseren, ondersteuning bieden en betrekken bij de zorg

D1-K1-W1: Biedt dagelijkse ondersteuning aan zorgvrager met psychogeriatrische aandoening

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar biedt ondersteuning op maat bij alle dagelijkse activiteiten van de psychogeriatrische zorgvrager. Zij stelt daarbij de kwaliteit van het leven van de zorgvrager centraal en scheidt hiervoor voorwaarden en omstandigheden. Ze past haar manier van communiceren aan op de communicatiebehoefte en -mogelijkheden van de zorgvrager.

Resultaat

D1-K1-W1: Biedt dagelijkse ondersteuning aan zorgvrager met psychogeriatrische aandoening

De zorgvrager met psychogeriatrische aandoening heeft ondersteuning op maat gehad, waarbij de kwaliteit van leven centraal is gesteld.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stemt de ondersteuning adequaat af op de wensen, behoeften en mogelijkheden van de psychogeriatrische zorgvrager;
- zet communicatiemethoden en -technieken effectief in;
- toont betrokkenheid bij het fysieke en mentale welzijn van de psychogeriatrische zorgvrager;
- stemt haar communicatie en gedrag effectief af op de zorgvrager;
- behandelt de zorgvrager met respect, inlevingsvermogen en geduld.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten.

D1-K1-W2: Gaat om met onbegrepen gedrag van de zorgvrager met psychogeriatrische aandoening

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar observeert het gedrag en het welbevinden van de psychogeriatrische zorgvrager. Zij herkent tekenen van onbegrepen gedrag, voorkomt dit waar mogelijk en gaat om met het onbegrepen gedrag van de zorgvrager. Ze bespreekt signalen van onbegrepen gedrag met collega's. Daarbij beschrijft ze het gedrag van de zorgvrager en de omstandigheden en factoren waardoor het onbegrepen gedrag mogelijk is ontstaan en/of in stand wordt gehouden. Ze denkt mee over de interventies die ingezet kunnen worden om onbegrepen gedrag te beperken/voorkomen. Indien er door probleemgedrag een onveilige situatie ontstaat, schakelt ze een collega in.

Resultaat

Tekenen van onbegrepen gedrag zijn gesignaleerd, het is zoveel mogelijk voorkomen, er is mee omgegaan en het onbegrepen gedrag is met collega's besproken.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- observeert zorgvuldig het gedrag en welbevinden van de psychogeriatrische zorgvrager;
- gaat steeds open het contact aan met de psychogeriatrische zorgvrager met onbegrepen gedrag;
- reageert adequaat op (onbegrepen) gedrag van de psychogeriatrische zorgvrager;
- bespreekt proactief het onbegrepen gedrag van de zorgvrager met collega's;
- rapporteert bevindingen nauwkeurig aan collega's.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten.